

Dr. David A. deSilva , Waebrania, Kipindi cha 3, Waebrania 2: 5-18: Tumaini na Msaada katika Mwana

© 2024 David deSilva na Ted Hildebrandt

Katika wasilisho lililotangulia, tulichunguza sehemu kuu ya kwanza ya hoja ya Waebrania, ambayo ni sura ya 1, mstari wa 1, hadi sura ya 2, mstari wa 4, ambayo tuliona kuwa imeunganishwa katika kitengo kwa msingi wa silojia ya msingi. Mwandishi alikuwa ameupamba sana usemi huu kwa uthibitisho wa kiilojia kuhusu Mwana, Yesu, na kwa hatua ndogo katika mabishano ya jumla. Sehemu iliyobaki ya sura ya pili ya Waebrania inaendelea kukuza mada kali za Kikristo ambazo zilianzishwa katika sura ya kwanza.

Inafanya hivyo, hata hivyo, si tu kwa nia ya kutoa uzito kwa uzito wa kuzingatia maneno yaliyosemwa na Mwana , lakini pia kwa lengo la kutoa faraja ya kichungaji na matumaini kwa wasikilizaji, ambayo imepoteza heshima na hadhi katika ulimwengu huu kutokana na majibu yao kwa Mwana hadi wakati huu. Kiini cha sehemu hii ni usomaji wa Kikristo wa mwandishi wa Zaburi ya 8, mistari ya 4 hadi 6, ambamo anathibitisha kwamba njia ya Yesu kupitia mateso hadi utukufu ndiyo njia ambayo wana na binti wengi wanapaswa kutarajia kusafiri ikiwa wanataka kufika kwenye hatima yao iliyowekwa na Mungu. Mwandishi anaendelea kwa sehemu iliyosalia ya sura hiyo na kisha anaakisi juu ya kufaa kwa kuwasili kwa Yesu katika utukufu baada tu ya kuteseka.

Kwa sababu taabu ya wanadamu yapasa kuingiwa na hofu ya kifo na kuhitaji ukombozi ili kukabiliana na majaribu na majaribu, Mungu, kwa kuona kwake kimbele, alimweka Mwana mapema ili awe painia wao, akimpeleka kupitia mateso kwenye utukufu mbele yao. Kwa njia hii, wasikilizaji wanaweza kuhakikishiwa kwamba matukio yao ya sasa yasiyopendeza kwa kweli si ishara ya kuwa mbali na Mungu bali ni kuwa sawa mahali ambapo Mungu alijua wangekuwa wanapofuata nyayo za Mwana kwenye njia ya utukufu. Katika Waebrania 2, mstari wa 5 hadi 9, mwandishi anatanguliza kifungu kutoka Zaburi 8 ambayo atayafafanua kwa maneno haya, Kwa maana haukuwa chini ya malaika ulimwengu unaokuja ambao tumekuwa tukizungumza juu yake.

Kwa neno kwa ajili ya, mwandishi utangulizi kile kinachofuata kama mantiki ya sura ya 2, mstari wa 1 hadi 4, kuendelea kuunga mkono wito wa kutoa neno la Mwana kipaumbele ipasavyo katika maisha ya mtu. Tayari tumeona kwamba ulimwengu ujao hapa ni ulimwengu wa kimungu, ambao, ingawa upo sasa kwa ajili ya Mungu na viumbe wa kiroho wanaoujaza, bado haupatikani kwa wanadamu, na kwa hiyo, kwa mtazamo wetu, ni ulimwengu unaokuja. Ni ulimwengu utakaoonekana wakati mbingu na dunia halisi zitakapotikiswa na kuondolewa.

Hoja ya mwandishi hapa ni kwamba kwa kuuweka ulimwengu huu ujao chini ya mamlaka ya Mwana, Mungu amempa Mwana mamlaka juu ya nani angeingia katika ulimwengu huo, na kwa hiyo, mwitikio unaoendelea wa mtu kwa Mwana ni uamuzi wa mahali pa mtu katika ulimwengu ujao. Je, tutakutana na Mwana kama maadui wa kutiishwa chini ya miguu yake, kama vile maneno ya Zaburi 110 yanavyoahidi? Au tutakutana na Mwana kama wana na mabinti wengi ambao wamekumbatia na kukumbatiwa na Mwana ili kukaribishwa katika ufalme huu? Mwandishi sasa anaendelea kunukuu maandishi ya zaburi yenyewe. Mtu fulani ameshuhudia mahali fulani, akisema, Mwanadamu ni nini hata umkumbuke, au Mwana wa Adamu hata umwangelie? Umemfanya kitambo kidogo au chini kidogo kuliko malaika.

Umemvika taji ya utukufu na heshima. Umevitiisha vitu vyote chini ya miguu yake. Katika muktadha wake wa asili, Zaburi ya 8 ingesomwa kwa urahisi kama sherehe ya mahali pa wanadamu katika uumbaji wa Mungu.

Mistari, ni binadamu gani unayemkumbuka, ni watoto gani wa wanadamu ambao unapaswa kuwatunza, ingekuwa inaeleweka kama marejeleo ya jumla kwa wanadamu wote. Inaweza kuwa muhimu kwamba mwandishi wa Waebrania ameruka mstari mmoja kutoka kwa mistari hii katika zaburi ya asili. Umemweka juu ya kazi za mikono yako, rejeleo wazi la mahali pa wanadamu kwa ujumla, katika uumbaji, akisikiliza Mwanzo 1 na 2 na agizo la wanadamu kutunza ulimwengu ambao Mungu aliumba.

Mwandishi wa Waebrania bila shaka anafahamu usomaji huu wa kimapokeo wa Zaburi 8, lakini badala yake anatanguliza usomaji wa Kikristo wa andiko hili. Maneno, Mwana wa Adamu, ni jina linalohusishwa mara kwa mara na Yesu na mapokeo ya injili, na hii inakuwa hatua ya mwandishi kuingia katika kutumia maandishi kwa Mwana, Yesu. Tafsiri za kisasa ambazo zimejitolea kwa lugha isiyoegemea kijinsia ambapo wanadamu wanahusika mara nyingi huficha hili kwa kutoa neno Mwana wa Adamu kwa ujumla zaidi kama mwanadamu na kwa kuhama kutoka kwake kwenda kwao katika aya zinazofuata.

Hilo linaleta maana kamili ya kutafsiri zaburi hiyo kulingana na matumizi yake ya kimapokeo kwa wanadamu kwa ujumla, lakini inaficha kabisa kile ambacho mwandishi wa Waebrania anakishikilia katika maandishi ya zaburi ili kufanya tafsiri yake ifanye kazi, yaani, lugha sahihi ya Mwana wa Adamu ambayo pia ndiyo njia anayopenda zaidi Yesu ya kujirejelea katika injili za Marko, Mathayo, na Luka. Kwa njia hii, inatanguliza umbali kati ya maandishi ya zaburi na ufafanuzi wa mwandishi wa maandishi hayo ambayo hayapo katika Kigiriki. Toleo la Septuagint la zaburi hiyo lina msuko fulani unaofanya iwe rahisi kutumika kwa Yesu.

Katika Waebrania, ni wazi kwamba Mungu aliwaweka wanadamu chini kidogo kuliko malaika. Wanadamu ni duni kidogo kuliko malaika kwenye ngazi ya uumbaji. Wakati

neni hilo hilo la Kiebrania linalotupa kipimo cha anga cha kidogo linapotafsiriwa katika Kigiriki, linakuwa na utata.

Inaweza kuwa ya anga au ya muda, ya chini kidogo, au ya chini kidogo. Mhubiri wa Waebrania anatumia uwezekano wa pili wa kuunda usomaji wa mwili wa zaburi na kisha kuzingatia matukio ya mfululizo katika mwendo wa Yesu. Umwilisho wa Mwana ulihusisha kwa muda kukubali hali ya chini chini ya malaika.

Lakini kufuatia wakati huo, Mwana alitukuzwa. Umemvika taji ya utukufu na heshima. Utukufu huu ulifuata juu ya kifo cha Mwana na kupaa kwake na kurudi kwenye ulimwengu wa kimungu na kikao kwenye mkono wa kuume wa Mungu.

Hatua ya mwisho katika hadithi hii, umevitiisha vitu vyote chini ya miguu yake, bado haijatimizwa, kama vile mwandishi wa Waebrania mwenyewe anavyokiri katika sura ya 2, mstari wa 9. Bado hatuoni vitu vyote vimewekwa chini yake. Kuna uhusiano hapa kati ya andiko hili la zaburi na Zaburi 110 mstari wa 1, ambao ulikaririwa awali katika mahubiri: keti mkono wangu wa kuume hata niwafanyapo adui zako kuwa chini ya miguu yako. Katika zaburi hii umevitiisha vitu vyote chini ya miguu yake.

Kwa hivyo tena, hii inakuwa hatua ya muunganisho kwa mwandishi kusoma maandishi ya Kikristo. Mwandishi anaendelea katika mstari wa 9 kutumia lugha ya zaburi hii hasa kwa Yesu. Bado hatuoni vitu vyote vikitiishwa chini yake, lakini tunamwona Yesu ambaye kwa muda kidogo alitiishwa chini ya malaika, ambaye kwa ajili ya mateso ya kifo alivikwa taji ya utukufu na heshima ili kwa neema ya Mungu aionje kifo kwa ajili ya kila mtu.

Katika usomaji huu, mwandishi amelea maandishi ya zaburi kikamilifu katika maisha ya Yesu na uzoefu wa watazamaji wa hadithi ya Yesu hadi sasa. Lakini sasa anaingiza katika tafsiri hii kipande cha ziada, ambacho ni kwamba huyu mwana wa Adamu alikufa kwa niaba ya kila mtu na kwamba hii ilikuwa kwa namna fulani tendo ambalo lilifanywa ili kuwanufaisha wengine na lilikuwa ni dhihirisho lenyewe la upendeleo wa Mungu mwenyewe. Ilikuwa ni kitendo cha kujitolea ambacho kiliweka wajibu juu ya watazamaji, wapokeaji.

Sasa, katika haya yote, mwandishi bado hajafikia kile ambacho kingekuwa jambo kuu la zaburi. Inakuwaje kwamba ubinadamu unafikia utukufu na heshima? Hii itakuwa mada ya sehemu ifuatayo tunapofuatilia zaidi ukuzaji wa mwandishi wa zaburi hii katika Waebrania 2, mstari wa 10. Baada ya uwasilishaji wa mwandishi wa usomaji huu unaomhusu Kristo wa Zaburi 8, mwandishi anaanza kueleza kwa nini Masihi anayeteseka alikuwa sehemu ya mpango wa Mungu.

Tunasoma, Kwa maana ilimpasa yeye, ambaye kwa ajili yake vitu vyote vimekuwapo, na ambaye kwa yeye vitu vyote vimekuwapo, katika kuwaongoza wana na binti wengi waufikilie utukufu, amkamilisha kiongozi wa wokovu wao kwa njia ya mateso.

Katika maneno ya ufunguzi hapa, kwa kuwa ilifaa, tunaona mwandishi akitoa aya hii kwa uwazi kama hoja ya nyenzo iliyotangulia, ukweli kwamba Yesu alipaswa kuvumilia kwanza fedheha ya kufanyika mwanadamu na kisha fedheha zaidi ya kifo juu ya msalaba kabla ya kutukuzwa na kuinuliwa kwake. Nini kilikuwa kinafaa? Ilikuwa inafaa hapa, mwandishi anasema, kumkamilisha Kristo, mwanzilishi au kiongozi wa njia ya ukombozi kupitia mateso.

Nini maana ya ukamilifu katika Waebrania imekuwa mada ya tasnifu nyingi. Hapa , wacha nipendekeze kwa urahisi kwamba lugha kamili katika Waebrania inahusiana sana na kuleta kitu hadi mwisho wa mchakato wa maendeleo ambao ulikusudiwa. Hii inaweza kutumika katika miktadha mingi tofauti.

Mtoto hukamilishwa anapokuwa mtu mzima. Binadamu huja kwenye matunda kamili wakati ukomavu umefikiwa. Mwanzilishi katika dini za siri za ulimwengu wa kale, mwanzilishi hukamilishwa wakati ibada ya unyago imekamilika.

Katika lugha ya Kutoka 29, katika tafsiri ya Septuagint ya Agano la Kale, makuhani walikamilishwa wakati ibada yao ya kuwekwa wakfu ilikamilika. Katika kisa hiki, basi, Yesu angekamilishwa, si kwa sababu baadhi ya watu waliofikiriwa kuwa upungufu ndani yake ulirekebishwa hatimaye, bali kwa sababu alifikishwa kwenye hatua hiyo ambayo Mungu alikuwa akimsukuma au kumwongoza. Huenda hili linapaswa kusomwa kama kurudi kwa Kristo katika utukufu katika ulimwengu wa mbinguni, kuvuka kwa Kristo kurudi kwenye makao ya kudumu ya uwepo wa Mungu, kusimikwa huko kama kuhani mkuu na mpatanishi kati ya Mungu na wanadamu wote.

Kwa nini ilifaa kumleta Kristo kwenye cheo hicho cha juu cha ukuhani mkuu wa ulimwengu mzima kupitia mateso? Labda kwa sababu, katika mawazo ya mwandishi, mateso ingekuwa njia ambayo wana na binti wengi wangefika kwenye utukufu. Kwa hiyo, kwa kuona mbele kwa macho ya Mungu, Mungu alimleta mwanzilishi wa wana na binti wengi, mtangulizi wa ukombozi wao, hadi kwenye hatua hiyo ya mwisho ya safari kupitia mateso pia. Wana na binti wengi wana faida mbele yao ambazo bado hazijafurahiwa, na hasa, mwandishi hapa anakazia kuingia katika ule utukufu ambao Yesu tayari ameingia katika ulimwengu wa mbinguni, katika makao ya kudumu ya makao ya Mungu.

Mwandishi anaonekana kupendekeza kwamba njia ambayo maana ya jumla ya Zaburi 8, Zaburi 8 kama tamko kuhusu utukufu utakaokuwa wa wanadamu, jinsi maana ya jumla ya Zaburi 8 inavyotokea ni kupitia wakala wa Yesu, Mwana, mwanzilishi ambaye ndani yake unabii huo wa kiliturujia unatimizwa sasa. Doxa, utukufu, ni neno kuu katika maandishi ya Zaburi na katika kukariri maandishi ya Zaburi katika Waebrania 2, mstari wa 7 hadi 9. Hili ni neno linalolingana na hitaji la kichungaji la wasikilizaji wa mwandishi kadiri heshima, doxa, au timeh , ni kitu ambacho wamepoteza katika ulimwengu huu kama matokeo ya kuja kujiunga na

harakati ya Kikristo katika nafasi ya kwanza. Hivyo basi, mwandishi anawahakikishia kwamba hatima yao si kuendelea kuishi kwa fedheha au aibu kwani kwa sasa wanapata maisha chini ya kivuli cha majirani wasiowaunga mkono, bali hatima yao ni kushiriki utukufu uleule anaoufurahia Mwana aliyeinuliwa.

Baada ya kuunganisha utukufu wa Mwana na utukufu ambao ungekuja kwa wana na binti wengi ambao wangepuata katika njia ambayo Yesu alianzisha, mwandishi sasa anakaa juu ya mshikamano wa Mwana na wana na binti wengi, na anafanya hivi kwa matumizi ya busara ya maandiko ya Agano la Kale. Kama tunavyoendelea kusoma katika Waebrania 2, mstari wa 11 hadi 13, Kwa maana yeye atakasaye na wale ambao wako katika mchakato wa kutakaswa wote watoka kwa mmoja. Kwa sababu hiyo haoni haya kuwaita ndugu, akisema, Nitalihubiri jina lako kwa ndugu zangu.

Katikati ya kusanyiko nitakusifu. Na tena, nitakuwa na imani naye. Na tena, tazama, mimi hapa, na watoto ambao Mungu amenipa.

Katika mfululizo huu wa manukuu ya kimaandiko, basi, mwandishi ameweka midomoni mwa Mwana maneno ya zaburi, Zaburi 22, na maneno kutoka kwa Isaya ili kutoa, kana kwamba, ushahidi wa kimaandiko wa mshikamano unaoendelea wa Yesu na wana na binti wengi. Anaposema kwamba yule anayetakasa na wale wanaotakaswa wote ni kutoka kwa mmoja, pengine akimaanisha wote kutoka chanzo kimoja, mwandishi anarejelea hotuba ya Wastoiki juu ya udugu wa ulimwengu wote na udada wa wanadamu. Kwa mfano, Seneca, mwanafalsafa wa Kirumi aliyetenda kazi katika nusu ya kwanza ya karne ya kwanza BK, anaandika, Sisi sote tunatoka kwenye chanzo kimoja, tuna asili moja.

Mbingu ni mzazi mmoja wetu sote. Pia, Paulo, katika hotuba yake mbele ya Areopago katika Matendo sura ya 17, anamnukuu mwanafalsafa Mstoa anayeitwa Aratu. Sisi sote ni wazao wake.

Sisi sote ni wazao wa Mungu. Lakini hapa katika Waebrania, mkazo hauko kwenye mshikamano wa watu wote. Badala yake, ni juu ya mshikamano wa Mwana aliyeinuliwa pamoja na wana na binti wengi walioinuliwa ambao bado hawajafurahia heshima ambayo iko katika kifungo hiki.

Na wasikilizaji wanawezaje kujua kwamba wanafurahia uhusiano huo na Mwana aliyeinuliwa? Mwandishi anatoa ushahidi kwa sababu hiyo haoni haya kuwaita kaka na dada. Madai haya anayotoa mwandishi yanaungwa mkono na ukariri wa maandishi matatu yenye mamlaka yanayowasilishwa kama njia ambayo Mwana anamiliki dada na kaka zake. Ya kwanza ya haya, nitalitangaza jina lako kwa ndugu na dada zangu katikati ya kusanyiko nitakusifu, imetolewa kutoka Zaburi ya 22, mwisho wa zaburi inayotolewa na usomaji wa kimasiya katika kanisa la kwanza.

Hii ndiyo zaburi inayoanza: Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Tangu uumbaji wa mapema wa masimulizi ya mateso, ambapo Yesu anakariri mstari huu wa ufunguzi wa zaburi kutoka msalabani, kanisa la kwanza linakabiliwa na usomaji wa kimasiya, unaozingatia Kristo wa zaburi hii. Hii ni hatua ya kihemenetiki ya kushangaza kwa upande wa mwandishi hapa katika hatua zifuatazo anapoweka maandiko ya Agano la Kale kwenye midomo ya Yesu kama mfumo ufaao wa kufasiri maandiko hayo. Anaposonga kisha kwenye manukuu yafuatayo, yeye huchukua yale ambayo hapo awali yalikuwa maandishi moja, yenye kufuatana katika Isaya 8, mstari wa 17 na 18, na kuyagawanya katika manukuu mawili tofauti.

Kwa njia hii, anaweza kutoa kila nusu maana tofauti na ilivyokuwa katika Isaya. Kwa mfano, katika Isaya, usemi, nitakuwa na uhakika naye, ulikuwa udhihirisho wa tumaini la nabii kwa Mungu. Hapa, hata hivyo, tunaongozwa na mwandishi kusikia hili kama usemi wa mwana wa kujiamini katika kila mmoja wa wale anaowaita kaka au dada kwani hiki ndicho kichwa ambacho chini yake maandiko yote matatu yanasomwa katika Waebrania 2:11 hadi 13.

Sehemu inayofuata ya nukuu ya Isaya, tazama, mimi hapa na watoto ambao Mungu amenipa, hapo awali ilikuwa tangazo la nabii kuhusu watoto wake mwenyewe, ambalo katika muktadha sasa lilijumuisha Mahar-Shalal-Hashbas, ambaye nabii aliwataja kama ishara na ishara kwa wakaaji wa Yerusalemu. Mwandishi wa Waebrania sasa analichukua kama neno lililonenwa na mwana mwenyewe, likitoa uthibitisho zaidi wa utayari wa wazi wa mwana kujitambulisha na kukiri mshikamano na wana na binti wengi. Mhubiri anazungumza hapa kuhusu heshima ambayo wasikilizaji wake wanayo, ingawa jirani zao kwa sasa hawaitambui, wakitaka kuwafanya wafedheheshwe.

Mwana, ambaye kukuzwa kwake kulihusika kwa kiasi kikubwa cha Waebrania 1:1 hadi 2:9, ana heshima ya juu vya kutosha kwa waamini hata haoni kuwa si fedheha kwake kujihusisha nao katika njia za karibu zaidi. Je, ni kiasi gani, kwa kudokeza, wasikilizaji wanapaswa kufikiria kuwa ni chanzo cha aibu kwao kuhusishwa na Yesu? Ikiwa yuko tayari kuwaamini hivyo, wanawezaje kusaliti imani hiyo? Moja ya faida ambazo mwandishi wa Waebrania anakazia kwamba Yesu ameshinda kwa wafuasi wake ni uhuru kutoka kwa hofu ya kifo.

Anadhihirisha hili katika sura ya 2, aya ya 14 na 15. Tangu wakati huo, watoto walishiriki mwili na damu; yeye mwenyewe alishiriki kikamilifu katika mambo yale yale, ili, kwa njia ya kifo, amharibu yeye aliye na mamlaka juu ya kifo, yaani, Ibilisi, na kuwafungua wale ambao maisha yao yote walikuwa wameshitakiwa kwa utumwa kwa hofu ya kifo. Katika kifungu hiki, mwandishi anapoendelea kusesitiza mshikamano wa mwana na wana na mabinti wengi, ambao wote kwa sasa wameshiriki udhaifu wa nyama na damu, mwandishi ameleta mada ya kifalsafa ya jinsi gani mjuzi au shujaa anaweza kuwakomboa wafuasi wake kutoka kwa hofu ya

kifo na athari zake zinazolemaza katika kujitolea kwa mwanadamu kwa wema na ujasiri katika kukabiliana na magumu.

Epictetus, mwanafalsafa wa awali wa Stoiki ambaye kwa hakika angekuwa wa wakati mmoja baadaye na mwandishi wa Waebrania, anaandika kwamba Kifo, kwa mfano, si kitu cha kuogofya, ama sivyo kingemuogopesha Socrates. Socrates alikumbukwa katika makabiliano yake bila woga na kifo katika kukubali kwake kikombe cha hemlock ambacho alikuwa ameteuliwa kwake na mkutano wa Athene. Socrates huyu alikuwa shujaa machoni pa wanafalsafa hao, akifundisha kwamba kifo na kila kivuli cha kifo ambacho kingeweza kutujia kilikuwa ni kitu ambacho mwenye akili timamu angeweza kustahimili na, kwa hiyo, si kitu ambacho kingeweza kupindua bila sababu dhamira yao ya kufanya jambo lililo sawa.

Seneca anaelezea hili hata kikamilifu zaidi katika mojawapo ya nyaraka zake za maadili. Socrates, aliyekuwa gerezani, alikataa kutoroka wakati watu fulani walimpa nafasi ili aweze kuwaweka huru wanadamu kutokana na woga wa mambo mawili mazito zaidi: kifo na kifungo. Mwandishi wa Waebrania amemtazama Yesu kuwa mmoja ambaye ametimiza jambo lile lile, hata kwa kiwango kikubwa zaidi, kwa wafuasi wa Yesu.

Anajiunga na mada hii ya kifalsafa ya yule mwenye hekima anayekabili kifo bila woga na mtazamo wa ulimwengu wa apocalyptic wa Kiyahudi na wa Kikristo zaidi wa vita vya ulimwengu kati ya majeshi ya Mungu hapa katika utu wa Mwana na Shetani, adui wa ulimwengu wa Mungu na wanadamu. Kifo cha Yesu ni tendo la ukombozi wa wafungwa na ushindi dhidi ya mtekaji wao wa kiroho. Uhuru kutoka kwa hofu ya kifo unamaanisha uhuru kutoka kwa shuruti yoyote ya nje.

Hili linapaswa kutoa changamoto kwa wasikilizaji kuzingatia changamoto zao na hali zao kama mambo ambayo wanaweza kukabiliana nayo kimaadili. Hawahitaji kupotoshwa katika uaminifu-mshikamanifu wao kwa Yesu na vivuli hivi vidogo vya kifo ambavyo wamekumbana navyo, kama vile aibu, lawama, na kupoteza mali. Tangazo hili la ukombozi wa Yesu kwao bado ni sababu nyingine ya uaminifu-mshikamanifu na shukrani, na linapaswa pia kuzuia uasi na kuhimiza kuwekeza kwa upande wa wale wanaohutubiwa katika utumishi wao kwa Yesu na kukuza heshima ya Yesu.

Mwandishi anaendelea katika mistari ya kumalizia ya sura ya 2 kuzungumzia sifa za Yesu za kuwasaidia wana na binti wengi. Anaandika, Kwa maana si malaika awasaidiao, bali yeye anasaidia mzao wa Ibrahimu, ambapo ilimlazimu kufananishwa na ndugu zake katika mambo yote, apate kuwa kuhani mkuu mwenye rehema na mwaminifu katika mambo ya Mungu, apate kufanya kafara ya dhambi za watu. Maana katika mateso yake, yeye mwenyewe akijaribiwa, aweza kuwasaidia wale wanaojaribiwa.

Katika kifungu hiki, tunampata mwandishi akitumia muhtasari uliopanuliwa wa baadhi ya mistari kutoka kwa Isaya sura ya 41, ambapo nabii anasema, Mzao wa Ibrahimu, niliyempenda, niliyemshika, mimi ni Mungu wako niliyekusaidia. Kuwashika wanadamu wenye kufa na kufanya ukombozi wao kulimlazimu Mwana kufanywa kama wale ambao alitafuta kuwaokoa na kuwasaidia. Hii inarudi kwenye mada ya awali ya kwa nini ilikuwa inafaa kwa Mwana kuingia utukufu kupitia mateso tu.

Ilikuwa ni kwa njia hii kwamba Mungu angeweza kumfanya Yesu kuwa msaidizi mwenye ufanisi zaidi na nyeti na dalali wa kibali cha Mungu ambaye Yesu angeweza kuwa. Kifungu hiki kinatanguliza neno archireus, au kuhani mkuu, ambalo linakuwa kundi kuu ambalo chini yake mhubiri atachunguza kazi ya Yesu ya zamani na ya sasa kwa niaba ya wana na binti wengi. Makuhani katika ulimwengu wa kale walikuwa wajenzi wa daraja kati ya Mungu na mwanadamu.

Hakika, neno la Kilatini kwa kuhani, pontifex, ni mjenzi wa daraja. Matumizi ya mara kwa mara ya neno mpatanishi katika Waebrania kuelezea jukumu la Yesu ni onyesho lingine la ufahamu huu wa umuhimu wa kuhani kama mtu anayeunganisha wanadamu katika ulimwengu huu na uungu katika eneo lisiloweza kufikiwa vinginevyo. Hii ni aina ya udalali.

Katika ulimwengu wa kale, mojawapo ya zawadi za thamani ambazo mlinzi angeweza kumpa mtu mwingine ilikuwa ni kufikia mmoja wa marafiki wengine wa mlinzi huyo au walinzi wa vyeo vya juu. Katika hali kama hiyo, mlinzi hakuwa akitoa zawadi halisi ya usaidizi, na alikuwa akifanya uhusiano kati ya mtu aliyekuja kwake kwa msaada na rasilimali kubwa zaidi, mlinzi mkuu ambaye angeweza kutoa msaada huo. Huu ni aina ya uhusiano unaoweka msingi wa fikra za zamani kuhusu makuhani kama madalali, wapatanishi na wajenzi wa madaraja.

Mwandishi anakaa hapa juu ya mateso ya mwana kama sharti kwa uwezo wake kama mfadhili. Uzoefu wake mwenyewe, kushindana kwake mwenyewe na majaribu na majaribu, umemwezesha kuwasaidia watoto wengi wanaopata majaribu. Yeye mwenyewe ameenda mbali zaidi katika kustahimili majaribu na magumu kuliko yeyote kati ya waliohutubiwa angeitwa kusafiri.

Na kwa hivyo hawatajipata kamwe mahali ambapo Yesu hatakuwa na huruma kwa shida yao, hawatajua kutokana na uzoefu wa kibinafsi usumbufu ambao mahitaji yao huleta. Wasikilizaji, mhubiri anatumai, hawawezi kuepuka mahubiri bila kusikia kwamba yote ambayo Yesu alivumilia yalikuwa kwa ajili yangu na, kwa hiyo, kufanywa upya katika shukrani na uaminifu wao kwa mfadhili mkuu kama huyo. Mwandishi wa Waebrania anakazia Yesu kuwa kuhani mkuu, na hilo linamtofautisha na wenzake wengi wanaokubalika, ambapo Yesu anaonyeshwa mara nyingi zaidi kuwa masihi wa kifalme kuliko masihi wa kuhani.

Hata hivyo, wakati Masihi wa kifalme, mwana wa Daudi ni wa kawaida zaidi, baadhi ya matarajio ya kimasihwa katika kipindi chote cha Hekalu la Pili yalikuwa karibu na sura ya ukuhani. Hii inarudi nyuma kwenye matukio ya ajabu katika ukuhani mkuu mwanzoni mwa karne ya pili KK, hasa kupasuka kwa ukoo wa kawaida wa ukuhani mkuu chini ya mfalme wa Seleucid Antioko IV wakati wannabe wa ukuhani mkuu walipoanza kutoa zabuni na kupokea ofisi ya kuhani mkuu kutoka kwa mfalme wa Mataifa. Mifuko mikubwa ya Wayudea ilikosa kupendeza kabisa na ofisi ya ukuhani mkuu kwa ujumla na tumaini la kuhani wa wakati ujao ambaye angesimamia ipasavyo, ambaye angefanya yale ambayo makuhani walipaswa kufanya badala ya yale ambayo wale wanaojifanya kuwa makuhani wakuu walikuwa wakifanya katika Yudea yalianza kuwa mashuhuri.

Kwa mfano, kati ya Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi, tunapata tumaini kuu si kwa ajili ya masihi wa Israeli tu bali pia kwa ajili ya mesiya wa Haruni, mtu wa kuhani. Makazi ya Qumran yalikuza matazamio kwamba Mungu angerudisha ufalme kwa Daudi na kwamba angerudisha ukuhani kwa Sadoki. Mmoja wa waandishi wa mojawapo ya hati-kunjo hizi anaandika kwamba kuhani huyu wa wakati ujao atafanya upatanisho kwa ajili ya dhambi zote za kizazi chake na atatumwa kwa wana wote wa watu wake.

Neno lake ni kama neno la mbinguni, na mafundisho yake ni sawa na mapenzi ya Mungu. Jua lake la milele litang'aa, na moto wake utatokea katika miisho yote ya dunia. Itaangaza juu ya giza. Giza litaondoka duniani na giza kuu kutoka katika nchi kavu.

Waandishi hawa walitazamia kwa hamu kiongozi wa kikuhani ambaye matoleo yake yangekubaliwa na Mungu na ambaye mafundisho yake yangepatana na sheria ya Mungu. Mmoja wa mashahidi wa kina katika ulimwengu wa kale wa tumaini hili la masihi wa kikuhani anakuja tena kutoka kwa Agano la Lawi, hasa sura ya 18. Kuelekea mwisho wa agano hili, tunasoma kwamba kisasi kitakapokuja juu yao kutoka kwa Bwana, ukuhani utakoma.

Kisha Bwana atamwinua kuhani mpya ambaye maneno yote ya Bwana yatafunuliwa kwake. Huyu atang'aa kama jua duniani. Ataondoa giza lote chini ya mbingu.

Kutoka katika hekalu la utukufu, utakaso utamjia kwa sauti ya baba, kama kutoka kwa Ibrahimu hadi kwa Isaka. Na utukufu wake Aliye juu utammiminikia. Na roho ya ufahamu na utakatifu itakaa juu yake.

Hatakuwa na mrithi wake kutoka kizazi hadi kizazi milele. Katika ukuhani wake, dhambi itakoma. Na waasi watastarehe na maovu yao.

Na wenye haki watapata raha ndani yake. Na atafungua milango ya Pepo. Atauondoa upanga uliotishia tangu Adamu.

Naye atawapa watakatifu kula matunda ya mti wa uzima. Roho ya utakatifu itakuwa juu yao. Na Beliali atafungwa naye.

Tunaweza kupata uhusiano wa karibu kati ya matarajio ya Masihi wa kikuhani na maandiko kama Agano la Lawi na Ukristo wa kikuhani wa Waebrania. Tunapata matarajio kwamba Mungu anamteua kuhani huyu moja kwa moja. Kwamba kuhani huyu atakuwa mpatanishi anayetegemeka wa neno la Mungu.

Kwamba Mungu atamchukulia kuhani huyu kwa namna fulani kama mwana. Kwamba kuhani huyu hatakuwa na mrithi. Tunaweza kulinganisha kile ambacho mwandishi wa Waebrania ataendelea kusema kuhusu Yesu kama kuhani mkuu milele.

Kwamba kuhani huyu atasababisha dhambi kukoma. Na kwamba kuhani huyu anafungua njia ya ufalme wa milele. Agano la Lawi lilitumia lugha ya paradiso kwa hili.

Mwandishi wa Waebrania anatumia lugha ya pumziko la mbinguni au nchi ya mbinguni au hata patakatifu pa patakatifu pa mbinguni. Pia wanashiriki matarajio kwamba Masihi wa kuhani anatetea sababu ya kumtegemea shetani. Anaitwa Beliari hapa katika Agano la Lawi.

Kwa kufanana kwa haya yote, tofauti ni muhimu sana. Mifano hii katika maandiko ya kipindi cha pili cha hekalu bado haipendekezi kuhani mkuu wa mbinguni ambaye atafanya kazi katika patakatifu pa kweli pa ulimwengu wa kiungu. Kazi ya uombezi ya Masihi wa kuhani pia imenyamazishwa katika maandiko haya ikiwa iko hata kidogo.

Na kwa hakika hakuna kitu kama wazo la kujidhabihu kwa Masihi kama dhabihu ya utakaso kwa ajili ya dhambi. Katika nyanja hizi, mwandishi wa Waebrania anajionyesha kuwa mvumbuzi kabisa katika mapokeo ambayo anaweza kuwa amerithi kutoka kwa urithi wake wa Kiyahudi. Waebrania sura ya 2, mistari 5 hadi 18, inachangia mkakati wa balagha wa mwandishi kwa njia kadhaa muhimu.

Katika sehemu hii, anaendelea kuelekeza wasikilizaji wake kwa Yesu. Yesu ndiye kile mhubiri anataka wasikilizaji waone, kuweka mbele ya macho ya akili zao katika kila hali. Mwandishi pia anasisitiza hapa tumaini la utukufu ambalo liko mbele ya hadhira, akiunga mkono, kwa hivyo, uvumilivu wao wa kuendelea kwa ukosefu wa heshima katika hali zao za sasa.

Mwandishi pia ameanza kuzungusha faida ambazo zimekuja kwa wasikilizaji kwa sababu ya kujitoa na kujitoa kwa Yesu. Kwa mfano, wasikilizaji waliachiliwa kutoka kwa hofu ya kifo na Yesu alizoea aina za majaribu ambayo ndugu na dada zake wengi wangekabili ili aweze kuwa mpatanishi mzuri zaidi kwa niaba yao. Matokeo ya hili ni

kwamba kuendelea kujifungamanisha na Yesu katika shukrani na uaminifu kunapaswa kuwavutia wasikilizaji kama njia pekee nzuri ya kusonga mbele.

Mwandishi pia anatafuta kuwasisitizia wasikilizaji kwamba wana kila sababu ya kubaki imara mbele ya majaribio ya jirani zao ya kuharibu ahadi zao. Hasa zaidi, wana usaidizi unaoendelea wa Mwana hasa wa Mungu, ambaye atawatayarisha kuvumilia na kushinda jaribu lolote ikiwa watamtegemea tu, wakitumaini uwezo wake wa kuwasaidia. Sehemu hii ya Waebrania pia inaendelea kuzungumzia changamoto fulani na kutoa michango ya kudumu kwa matembezi yetu ya ufuasi.

Inatupa changamoto kuweka imani katika yule aliyeweka imani kama hiyo kwetu, kama tunavyoona katika Yesu. Ikiwa tunakunywa ndani yetu ujumbe wa mwandishi kwamba yote ambayo Yesu alivumilia yalivumiliwa kwa faida yetu, kwa ajili yetu, kuweka imani naye katika magumu yoyote, majaribu, au magumu yoyote yanayokuja kwetu inakuwa njia pekee nzuri ya kutenda kwetu. Mwandishi pia anatukumbusha kwamba jaribu lolote au hali yoyote ya majaribu tunayojikuta ndani, Yesu ni msaada wa sasa na anaweza kutupa kile tunachohitaji ili kupitia kipindi hicho cha majaribu au kujaribiwa bila kujeruhiwa.

Mara nyingi, tunapojaribiwa, kwa maana hii, nadhani kimsingi kujaribiwa na tamaa zetu wenyewe au anatoa kugeuka kwa kulia au kushoto kutoka kwa njia ambayo Mungu angeweka mbele yetu, mara nyingi sana, hatuleti Yesu katika hali hiyo ya majaribu. Mara nyingi sana, tunapojaribiwa, na kwa kujaribiwa, huwa nakumbuka hali zile ambazo si kweli kitu ndani yetu bali ni kitu kilicho nje yetu ambacho kinatulemea na kujaribu kutushinikiza kujiweka katika njia ambayo ulimwengu ungetuchagulia, mara nyingi sana katika hali hizo, pia, tunashindwa kumleta Yesu katika hali hiyo. Kama vile mwandishi wa Waebrania anavyokumbusha mkutano wake juu ya uwepo wa Yesu na uwezo wake wa kutoa msaada kwa wale ambao wamekuwa uzao wa Ibrahimu kiroho, ndivyo mwandishi angezungumza nasi pia na kutuhimiza katika hali yoyote tujifunze tabia ya kukimbilia kiti cha enzi cha neema na wakati huo huo kumwomba Yesu na kumwalika ndani ili aweze kutuinua katika hali hiyo ya majaribu au majaribu kwa njia ya mbele yetu na kutukumbusha. inaongoza kwenye utimilifu na heshima ya kudumu, ambayo daima itakuwa njia ya utii kwa Mungu, chochote kinachomaanisha katika suala la kujikana au uvumilivu katika uso wa shinikizo la nje.

Mwandishi pia anatupa changamoto ya kupata uzoefu wa nini maana ya kukombolewa kutoka kwa hofu ya kifo. Hofu ya kifo hudhoofisha ujasiri wa mwanadamu mbele ya shuruti ya nje au kitu chochote kinachotishia hasara au mbaya zaidi. Hofu ya kifo ndiyo inayowafanya watu wawe na woga mbele ya dhuluma, iwe ni uzoefu wa kibinafsi au mashahidi.

Hofu ya kifo inadhoofisha dhamira yetu ya kujiwekeza katika maisha ambayo Mungu anatuitia, na kutufanya tufikiri kwamba tunahitaji kuishi zaidi na zaidi kwa ajili ya

maisha haya na kwa ajili ya mambo ya maisha haya kwa sababu maisha haya yana mwisho, ambayo baada ya hayo ni jambo kubwa lisilojulikana au labda hakuna chochote. Hofu ya kifo ndiyo ambayo hatimaye hutuongoza katika njia zisizofaa za kujaribu kuokoa maisha yetu, kupata hisia fulani za kudumu hapa kwa sababu ya maana hii ya kudumu kwamba kufutwa kwetu au kufutwa na kutokuwa na kitu daima kuna mbele yetu. Hofu hii ya kifo inaweza kutupeleka kwenye mafanikio kupita kiasi, inaweza kutusukuma kujaribu kujijengea mali, na hazina kwetu sisi wenyewe ambayo inakuwa aina ya kinga dhidi ya kifo kwa kuwa kinga dhidi ya utashi au hitaji lolote.

Inaweza kutusukuma kwa tabia za kulazimisha na kudhibiti tunapojaribu kudhibiti maisha na kuweka machafuko mbali. Kwa njia zote hizi, hofu ya kifo inaharibu nia ya Mungu kwa mwanadamu. Katika tamko hili kwamba Yesu amewaweka huru wafuasi wake kutoka kwa hofu ya kifo, mwandishi anatupa changamoto tugundue mradi wetu unakuwa nini, maisha ya mwanadamu yanakuwa nini ikiwa kweli tutakunywa kwa imani kwamba kifo sio kuwa-yote na mwisho wa maisha yetu yote na ikiwa, kwa kweli, haikuwa kwa uumbaji huu wa kimaada ndio mwishowe tumekusudiwa.

Tukishikilia upitaji wetu wa kifo, kwenye ahadi ya ufufuo, pamoja na mwito wa Mungu wa kupenda uadilifu na kuchukia uasi-sheria, tunawezeshwa sana kujitahidi katika maisha haya kwa ajili ya maadili ya Mungu na maono ya Mungu, hata katika uso wa hasara kubwa ya kibinafsi na upinzani. Mwelekeo kama huo kwa ulimwengu pia unatupa njia ya kuokoa ambayo kwayo tunaweza kuvutwa kutoka kwa mitego inayonasa ya harakati zetu za ulinzi-dhidi ya kifo, na kutuweka huru kutumikia sio hofu yetu wenyewe na ukosefu wa usalama, lakini ajenda tofauti, kubwa zaidi, inayozingatia Mungu.